Uitgave van de vereniging
Molenvrienden Land van Cuijk

DE MOLENVRIEND

Nr. 37

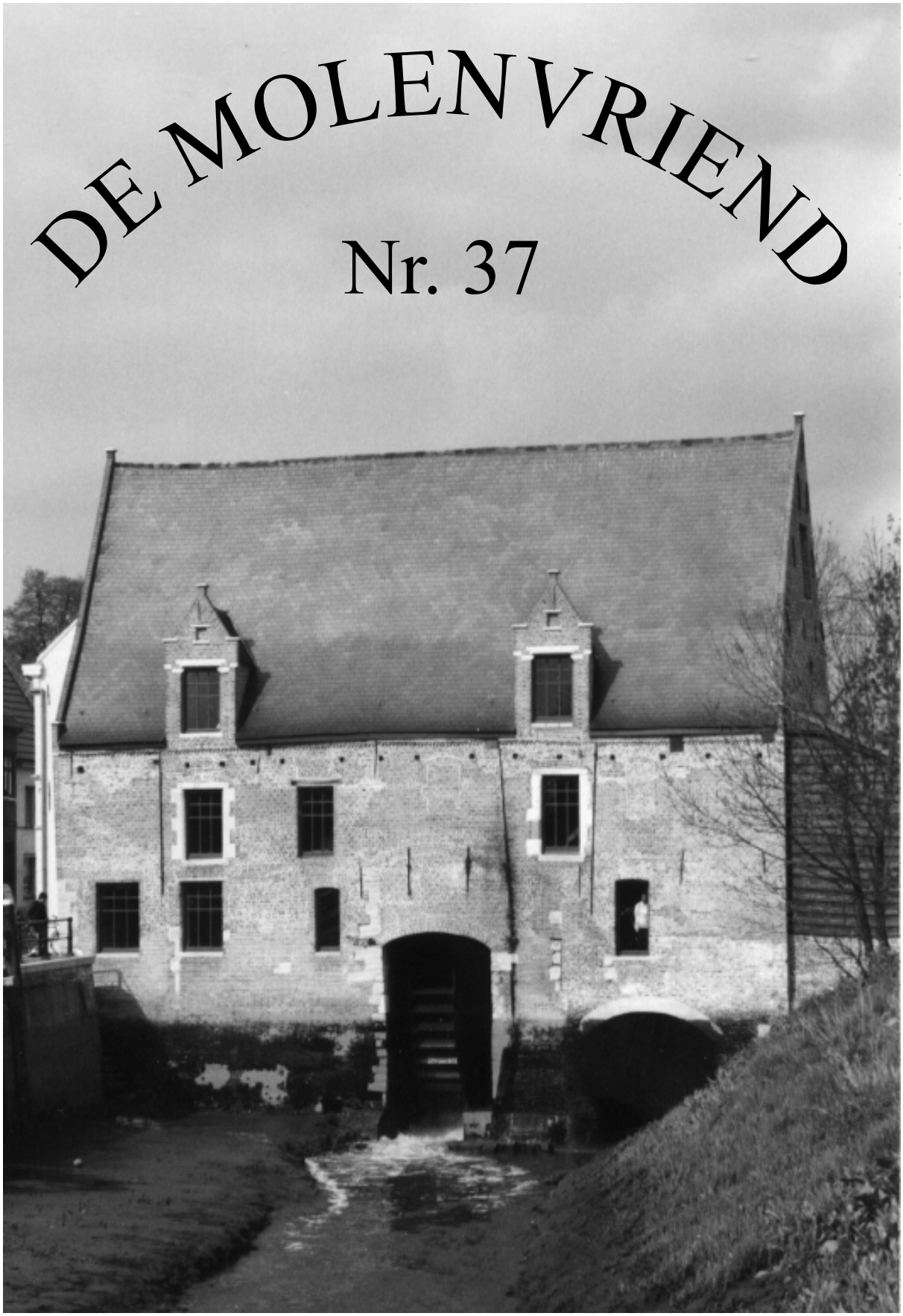

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

BESTUUR

VOORZITTER	Mari Goossens	D. Boutsstraat 25
	Tel. 0485-573815	5831 VN BOXMEER
SECRETARIS	Don Werts	Straatkantseweg 28
	Tel. 0485-322460	5443 NC HAPS
	Fax 0842-110623	E-mail: d.werts@wxs.nl
PENNINGMEESTER	Perry Hendriks	De Vang 20
	Tel. 0485-322872	5437 BP BEERS
BESTUURSLEDEN	Frits Harteman	Bilderbeekstraat 23
	Tel. 0485-572271	5831 CW BOXMEER
	Hans Heijs	Bilderbeekstraat 26
	Tel. 0485-571463	5831 CX BOXMEER

COMMISSIES

ARCHIEFCOMMISSIE	Tel. 0485-371622	Hoogeindse Kampen 5 5447 PS RIJKEVOORT

LEDENADMINISTRATIE	Tel. 0485-322460 Fax 0842-110623 GIRONUMMER: 4008385 *onder vermelding adres penningmeester*	Straatkantseweg 28 5443 NC HAPS

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK	Tel. 0485-313647 *Eenieder kan na afspraak het archief raadplegen*	Isabellalaan 30 5431 GW CUIJK

BIOTOOPWACHT LAND VAN CUIJK	Tel. 0485-313298	Moleneind 4 5431 HW CUIJK

Colofon

Jaargang 14, nummer 2, september 1998 (verschenen in oktober 1998).
Lijfblad van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk, opgericht in 1984.
De Molenvriend wordt gratis toegezonden aan de leden van de vereniging. De contributie hiervoor is ƒ 20,-. Aanmelding kan geschieden door het bewuste bedrag te storten op de girorekening van de vereniging. De Molenvriend is een advertentiemedium.

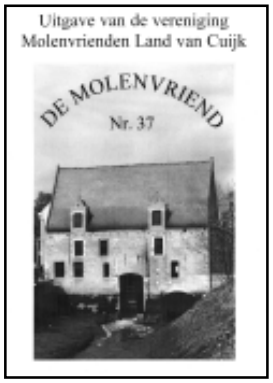

REDACTIE *Frits Harteman* *Ben Verheijen*
Don Werts

REDACTIEADRES *Bilderbeekstraat 23* *5831 CW BOXMEER*

VERDER WERKTE(N) MEE *Mari Goossens, Jos Verberk*

ILLUSTRATIES *Mari Goossens, Don Werts*

VOORPAGINA *De getijdenmolen van Rupelmonde (B), bezocht tijdens onze excursie (foto M. Goossens).*

In dit nummer

pagina 2 **Colofon**

pagina 3 **In dit nummer**

Van de Redactie

pagina 4 **Mededelingen van het Bestuur**

pagina 5 **Bezoek aan Oost-Vlaanderen**

een verslag van de voorjaarsexcursie naar ondermeer de getijdenmolen van Rupelmonde

door: Frits Harteman

pagina 8 **Woord van de Voorzitter**

een blik op de toekomst van de voorzitter die zichzelf tevens introduceert

door: Mari Goossens

pagina 10 **Monsterweekend**

een korte terugblik op een succesvol weekend vol activiteiten in maart

door: Don Werts

pagina 11 **De Klok Ronddraaien**

een verslag van 24 uur non-stop draaien met en op de molen van Wanroij

door: Jos Verberk

pagina 12 **1973 - 1998, De Vooruitgang te Oeffelt**

een terugblik op 25 jaar bezigheden om een molen in ere te herstellen

door: de redactie m.m.v. Theo van Bergen

pagina 13 **Mijmeringen**

zo maar een verhaaltje over de molen te Beers

door: Ben Verheijen

pagina 15 **Aan de Licht**

een nieuwe rubriek waarbij individuele molenaars zichzelf voorstellen

door: Jos Verberk

pagina 16 **Molens in de Regio**

de stand van zaken omtrent onze 13 molens

door: Ben Verheijen

Van de Redactie

Na een zomer .die eigenlijk met goed fatsoen geen zomer genoemd kan worden, is de redactie er uiteindelijk in geslaagd weer eens een nieuwe Molenvriend het licht te doen schijnen. Zij zal een nieuwe poging doen om tot een frequentere verschijning van de Molenvriend te komen, maar daar is de hulp van U bij nodig. Immers zonder kopij is het moeilijk om een blad als het onze uit te geven temeer daar de inbreng meestal , uitzonderingen daargelaten, door de redactieleden moet worden geleverd. Vandaar nogmaals onze oproep aan u: "beste mensen als u iets weet wat de moeite waard is op molengebied, met name in het Land van Cuijk laat het ons weten of zet iets op papier".

Verder kunnen wij u berichten dat de vereniging sinds enige tijd een eigen computer met nieuwe software voor de publicatie bezit: de bedoeling hiervan is om zo voor meer mensen de publicatie van De Molenvriend toegankelijk te maken.

Op onze oproep (pagina 15 in De Molenvriend nummer 36) hebben wij een reactie ontvangen van Jan van Haren uit Cuijk. Volgens hem betreft het de standerdmolen in Nederasselt.

Zoals u aan de hand van de inhoudsopgave kunt zien hebben wij weer wat tektsten bij elkaar gesprokkeld waarmee wij u veel leesplezier toewensen.

Mededelingen van het Bestuur

In tegenstelling tot de spectaculaire start van het jaar met de zo succesvol verlopen Molendag Land van Cuijk en alle aanverwante activiteiten, waren het voorjaar en de zomer periodes met relatieve "gewone" bestuurszaken.

Het was tevens de startperiode van onze voorzitter Mari Goossens, die sinds de Jaarvergadering de hamer ter hand heeft genomen. Elders in dit tijdschrift kunt u nader met hem kennismaken. Één van de interne zaken die dankzij hem van de grond gekomen zijn, is de periodieke verschijning van met de bestuursvergaderingen corresponderende besluitenlijsten, zodat iedereen weet waar hij aan toe is en de voortgang van bepaalde projecten beter te controleren is.

De maalgoed-distributie voor molenaars in het Land van Cuijk is van start gegaan. De firma Hendrix levert per keer zo'n 40 zakken maïs en tarwe bij de molen van Oeffelt af, waarna de molenaars van Cuijk, Wanroij en Beugen hun aandeel ophalen. In de nabije toekomst zouden ook Rijkevoort en Haps hierin deelnemen. Het alom bekende spreekwoord "wie het eerst komt, wie het eerst maalt" kan dan nog wel eens van toepassing worden.

Een mijlpaal voor het bestuur en de vereniging werd bereikt tijdens een gesprek met de gemeente Cuijk inzake de molen te Haps. Naar aanleiding van dit gesprek en een verhuizing van de molenaar heeft laatstgenoemde ertoe doen besluiten afstand te nemen van het beheer. Vanaf heden mogen de vrijwilligers molenaars het roer overnemen, wat aldus geschiedde.

Minder succesvol was onze aanwezigheid bij een manifestatie in april in Boxmeer om de cultuur in deze nieuw heringedeelde gemeente extra aandacht te geven. De opkomst was slecht en de opstelling van onze stand was helaas ook niet de allerbeste.

Mobilisatie van molenaars zou op veel bestuursvergaderingen een gespreksonderwerp worden. In het kort komt het er op neer elkaar waar mogelijk te helpen bij projecten. Middels een bijdrage elders in De Molenvriend en een enquête-formulier wordt hier bij stilgestaan.

Een gesprek met de gemeente Mill zou aan het eind van de zomer meer duidelijkheid moeten geven omtrent "De Heimolen" te Sint Hubert. Meer hierover vindt u bij "Molens in de Regio".

Keer op keer blijkt dat door de complexiteit van de lay-out en de personele bezetting van de redactie, de publicatie van De Molenvriend een sinecure is (wie mooi wil zijn moet pijn lijden!). Momenteel wordt er aan gewerkt om de technische realisatie ervan onder meer mensen vertrouwd te laten worden, zodat er betere uitwijkmogelijkheden zijn.

Tot slot nog even de actuele zaken binnen het bestuur. Dit zijn de realisatie van een video over de molens in het Land van Cuijk en de plannen om van alle 12 molens ansichtkaarten uit te geven. In de volgende Molenvriend meer hierover!

de secretaris

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

Bezoek aan Oost-Vlaanderen

Het is een gewoonte geworden te trachten om jaarlijks een excursie te organiseren voor een aantal leden van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk. In 1997 hebben we een bezoek gebracht aan het Westfälisches Freilichtmuseum in Hagen (Dld). Of we dit jaar weer op stap zouden gaan gezien de geringe belangstelling voor de excursie van 1997, was nog maar de vraag, laat staan waar naar toe.
Een artikel in het blad Levende Molens over de voltooide restauratie van de getijdenmolen in Rupelmonde (B) bracht uitkomst. Het plan werd geopperd om deze molen eens te gaan bezoeken en liefst op een zodanig tijdstip dat men in Rupelmonde in de gelegenheid was te malen m.a.w. bij aflopend tij. Daartoe werd door Don Werts contact gezocht met de heer Johan De Punt die als molenbouwer en molenaar bij de restauratie betrokken is geweest. Bovendien is hij de auteur van het genoemde artikel. Het gelukte om met hem een afspraak te maken. Zondag 19 april om 16.00 uur werden we verwacht voor de rondleiding. Met Haps als plaats van samenkomst om aldaar de diverse deelnemers over de beschikbare auto's te kunnen verdelen. Dit laatste gaf geen hoofdbrekens daar twee auto's voldoende bleken te zijn, want zoals gewoonlijk was de belangstelling van onze leden voor een dergelijk gebeuren miniem. Maar zoals altijd hadden de achterblijvers in de ogen van de deelnemers, zoals later zou blijken weer ongelijk.

Alvorens de molen in Rupelmonde te bezoeken zou er eerst een bezoek gebracht worden aan de vorig jaar gerestaureerde stellingmolen te Sint-Pauwels (St.Gilles-Waas) uit 1847 genaamd de Roomans-molen.
Na een voorspoedige rit kwamen we bij de molen aan waar de molenaar reeds bezig was de molen op te zeilen. Bij een rustig windje en met 4 volle zeilen had het gevlucht geen moeite om rond te komen. Inmiddels was ook de tweede auto gearriveerd. De inzittenden hiervan hadden aan twee molens op 'n dag blijkbaar niet genoeg, zodat er onderweg hier en daar nog van de route werd afgeweken om bij een molen een fotostop te maken.

We werden ontvangen door de molenaar die ons vervolgens door de molen leidde en op de hoogte bracht van allerlei bijzonderheden over de molen en diens restauratie. De molen deed oorspronkelijk dienst als olie- en korenmolen maar werd later alleen gebruikt als korenmolen. Van het oorspronkelijk oliewerk is echter niets meer te vinden.
Zoals reeds vermeld was het gevlucht van 25 meter

De molen van Sint Pauwels, waaraan een bezoek werd gebracht alvorens de getijdenmolen van Rupelmonde te bekijken.

opgezeild met de voor België gebruikelijk rode zeilen met kettingen als lijken. Mede door zijn hoogte van 24 meter - hij is hij de hoogste molen in Oost-Vlaanderen - heeft de molen een goede biotoop. De stenen die voor de bouw van de molen gebruikt zijn, werden in de nabijheid van de molen gebakken. De

De deelnemers aan de excursie naar Sint Pauwels en Rupelmonde (B), bijeen voor de getijdenmolen van Rupelmonde. Staand van links naar rechts Don Werts, Jos Verberk, Frits Harteman, Robbert Verkerk, Johan de Punt (molenmaker en excursiebegeleider) en Hans Heijs. Zittend op de voorgrond Perry Hendriks (links) en Mari Goossens.

plaats van waaruit de klei werd weggegraven is vanaf de stelling nog duidelijk te zien.
Verder zijn er een aantal zaken die opvielen, zeker voor hen die dit nog nooit gezien hadden t.w.: Een ijzeren hoepelvang met wilgenhouten schoot en 'n vangbalk boven het voeghout. Voorts is het end van de bovenas tegen dumpen verzwaard met o.a. twee jaagijzers van een voormalige olieslagbank. Op de steenzolder bevinden zich 3 koppel kunststenen en een groot spoorwiel. Vroeger heeft de molen ook een stoomgemaal gehad. De machine hiervan is tijdens de tweede wereldoorlog verkocht en vervangen door een electromotor. De maalderij is nadien gesloopt, echter de schoorsteen heeft het geweld van de sloper overleefd en staat nu als een monument te pronken met een glinsterende afdekplaat die vanaf de stelling gezien, letterlijk een "blikvanger" is.

Door al het interessante aan de molen en het gekeuvel met de molenaar waren we bijna vergeten dat we ook nog in Rupelmonde werden verwacht. Dit werd een race tegen de klok, die door de tweede wagen door het inslaan van een paar verkeerde wegen werd verloren. Desondanks werd Rupelmonde toch gevonden waar we werden opgewacht door Johan De Punt en de slimmeriken onder ons die de weg wel wisten.

Het gaat te ver om in het kader van dit artikel diep op de historische en technische gegevens in te gaan. De molen stamt uit de Middeleeuwen. Zijn laatste restauratie werd voltooid in 1997. Toch zullen we er niet aan ontkomen enige technische gegevens te vermelden. Zoals reeds gezegd betreft het hier een getijdenmolen. De werking van de molen is dus afhankelijk van eb en vloed. De molen is gelegen aan de Vliet in Rupelmonde die uitmondt op de Schelde. Zoals U weet mondt de Schelde weer via de Wester-Schelde uit op de Noordzee, zodat een getijden-werking aanwezig is. Via de vloeisluis loopt de Vliet die tevens dienst doet als spaarkom bij opkomend tij vol. Bij afgaand tij loopt het water via de maalsluis en vervolgens de havengeul weer terug in de Schelde.
Bij onze komst was het zoals we gepland hadden afgaand tij zodat er gemalen kon worden. De tijdsduur waarbinnen gemalen kan worden is ± 1½ uur per dag. Het waterrad, type Poncelet, heeft een diameter van

6 meter en bevat 40 schoepen met een lengte van 1.20 meter. De overbrenging naar de maalstenen is 1:8,6. Het maalwerk bestaat uit 4 koppel stenen.

Het is een ervaring om te zien dat door toedoen van het terugstromend water zo'n waterrad in beweging te zien en zodoende via een overbrenging het maalwerk in werking stelt. Door onze gids Johan de Punt werden we volledig op de hoogste gesteld van alle aspecten betreffende het malen en de restauratie. Gedurende onze rondgang was er veel bezoek en had men dus in Rupelmonde over gebrek aan belang-stelling niet te klagen.

De zolder die over het gehele gebouw doorloopt en waarvan de dakconstructie het aanschouwen de moeit waard is, is o.m. bestemd voor het houden van tentoonstellingen. Er waren nu bijv. een aantal ouden en nieuwe tekeningen betreffende de molen en de jongste restauratie te zien.

Toen het laatste water via het rad aan het weglopen was werd de maalsluis weer gestreken waardoor aan het malen een einde kwam. En niet alleen aan het malen doch ook aan ons bezoek. Bij het afscheid brachten we onze dank middels een klein geschenk over aan Johan de Punt en de molenaar.
Het laatste program van de dag zou moeten bestaan aan het verzorgen van de inwendige mens. Helaas was dit makkelijker gezegd dan gedaan. Enerzijds was er het tekort aan Belgische franken, anderzijds de onmogelijkheid om bij welke geldautomaat dan ook d.m.v. een pasje geld te krijgen. Dit bracht enigen van ons tot wanhoop. Onderweg naar huis ergens een gelegenheid opzoeken of ter plaatse blijven ronddolen. Zo we gekomen waren zijn we weer vertrokken. Een auto bleef ter plaatse waarna ik gehoord heb een frietkraam geplunderd werd. De andere auto deed het wat chiquer; een wegrestaurant over de snelweg even buiten Antwerpen.

Met een volle maag en een ervaring op molengebied rijker werd Haps bereikt. En nu de hamvraag, wat gaat er in 1999 gebeuren, hopelijk mogen we dan op een ruimere belangstelling rekenen. Het is echt de moeite waard.

Tekst: Frits Harteman
Foto's: Don Werts & Mari Goossens

Mocht u belangstelling hebben voor tekeningen van de getijdenmolen met technische bijzonder-heden, dan kunt u zich hiervoor in verbinding stellen met Robbert Verkerk of de redactie van dit blad.

Woord van de Voorzitter

Beste Molenvrienden,

Dat er nu pas een woord ter introductie van mij in de Molenvriend verschijnt komt omdat begin april de kopij voor nr. 36 reeds klaar was maar dat deze door technische problemen en tijdsdruk pas later werd bezorgd.

Sinds 31 maart ben ik door een klein aantal van u tot voorzitter gekozen en heb ik de voorzittershamer van Ben Verheijen overgenomen. Vanaf deze plaats wil ik ook namens u aller Ben bedanken voor zijn inzet en het werk wat hij de afgelopen periode voor onze vereniging heeft verzet. Ik reken er op en hoop dat hij ook de komende tijd met zijn kennis en ervaring o.a. als biotoop wachter, lid van de redactie en als lesgevend molenaar een positieve bijdrage blijft leveren aan onze vereniging. Ben nogmaals hartelijk dank.

In mijn "maiden-speechje" tijdens de jaarver-gadering heb ik gesteld dat wij, ik doel hierop de mensen die actief op een molen bezig zijn, erg individueel op onze "eigen" molen min of meer gelijktijdig, maar beslist niet gezamenlijk met dezelfde hobby bezig zijn.
Wij vormen met zijn allen wel een vereniging maar de gezamenlijke activiteiten genieten in het algemeen een matige belangstelling, denk maar eens aan o.a. de opkomst bij jaar- en ledenvergaderingen, de bijdragen in de copy voor de Molenvriend en de problemen om een voltallig bestuur bij elkaar te brengen en te houden.
Tijdens mijn "ambtsperiode" wil ik mij extra inzetten om de betrokkenheid van een ieder bij de vereniging in positieve zin te stimuleren. Dit is echt nodig want nu komen er te veel zaken en werk op de schouders van een paar mensen (meestal bestuursleden) terecht.
Het bestuur van een vereniging zit er niet om al het werk binnen de vereniging te doen. Het geeft leiding c.q. richting aan de vereniging en handelt de dagelijks lopende zaken af. Het geeft ondersteuning, daar waar nodig, bij specifieke problemen rond een molen in onze regio. Bedenk dat ook deze vrijwilligers beter draaien en een gevoel van waardering krijgen door meer betrokkenheid van de leden.
Het hier geschetste probleem is niet uniek voor onze vereniging. Dit komt momenteel veel voor. Iedereen heeft het druk en is van 's morgens tot 's avonds met diverse bezigheden vol gepland. Zo niet dan is hij blij eens een avond niets te doen te hebben en dat er aandacht aan het thuisfront geschonken kan worden.

Nu moet u niet de indruk krijgen dat alles kommer en kwel is. herhaaldelijk blijkt dat men toch best betrokken is met elkaars molenzaken. Men kan op elkaar een beroep doen. Spontaan worden er activiteiten ontwikkeld of initiatieven ondernemen. zei het in kleiner groepsverband. Ik denk dan o.a. aan de regionale molendag (8 uur), groeps uitstapjes naar andere molens, bomen rooien bij de Martinus, 24 uur draaien op De Hamse Molen etc.

Om de gezamenlijke betrokkenheid te stimuleren willen wij een aantal ideeën verder uitwerken.

1. De Molenvriend regelmatiger doen uitkomen met daarin een paar vaste punten:
a. Een agenda met komende activiteiten en vergaderdata zodat u deze data tijdig in uw agenda kan reserveren.
b. Het voorstellen van bepaalde personen o.a. nieuwe leerlingen en leden en wat ze voor de vereniging willen betekenen.
c. Aandacht voor jubilea of bijzondere gebeurtenissen van molenaars en hun naaste familie.
2. Inventariseren wat voor wensen de molenaars m.b.t. hun molen hebben zoals zaken die niet tot het

onderhoud behoren. Ik denk hierbij aan zaken zoals:

- het aanschaffen van smeermiddelen, was etc. voor gezamenlijk gebruik.
- educatief documentatie materiaal in de molen.
- opknappen van min of meer historische spullen in de molen (bascules, wanmolen etc.)
- nodige hand en span diensten bij zwaardere klussen. Zo wil Ben zijn Franssen roe verplaatst hebben.

Hopelijk kan ieder zo iets bedenken.

3. Assistentie verlenen bij extra draai activiteiten b.v. tijdens braderie, jaarmarkten, kermis of dergelijke gelegenheden waarbij de molen in de gemeente gepromoot kan worden.

4. Ook op de niet direct actieve leden of huisgenoten wil ik een beroep doen en ze vragen een bijdrage te leveren aan onze vereniging door:
- af en toe wat kopij te sturen
- zitting te nemen in de redactie
- anticiperen in ad hoc activiteiten

5. Tevens zoeken wij, liefst centraal in de regio, een activiteiten ruimte waar wij gezamenlijk e.e.a. kunnen doen zoals:
- vergaderen
- instructies geven aan leerlingen
- redactioneel werk kunnen coördineren
- computeren, knutselen
- archief beheren

Wie kan ons hier aan helpen?

Via bijgesloten antwoord formulier willen wij tot een inventarisatie komen van wat U voor de vereniging wilt betekenen en wat de vereniging voor u kan doen. Aanvullende suggesties zijn van harte welkom.

Ik reken op uw medewerking.

Mari Goossens,
voorzitter vereniging
Molenvrienden Land van Cuijk

Monsterweekend

Zelden werd er in één weekend zoveel PR voor de molens in het Land van Cuijk en de vereniging gemaakt als in het weekend van zaterdag 7 en zondag 8 maart jongstleden.

Op de zaterdag toog ‘s ochtends een aantal molenaars uit het Land van Cuijk naar de hoofdstad met achter in hun auto een PC en een bak met (zelfgemaakte) zwart-wit ansichtkaarten. In de RAI hield de vereniging De Hollandsche Molen haar Jaar-vergadering gecombineerd met de viering van haar 75-jarig bestaan. De PC diende voor een off-line presentatie van onze Internetsite, iets wat heel toepasselijk bleek omdat De Hollandsche Molen zelf deze dag haar eigen site introduceerde. De opkomst was groot dus ook over de belangstelling voor de stand viel niet te klagen. De ansichtkaarten waren in ieder geval aan het einde van de rit geheel uitverkocht, dus ook met de reiskosten voor de stand zat het wel snor.

Lang mocht er deze dag niet nagekaart worden, want de volgende dag was het al weer vroeg dag. Tegen 11 uur moest eenieder paraat op zijn molen zijn, om de vierde editie van Molendag Land van Cuijk in te luiden. Om klokslag 11 uur stonden bij sommige molens de radio en/of televisie al op de stoep voor opnames, terwijl er een molen was waar het bezoek bestaande uit collega-molenaars uit het noorden van het land bij wijze van spreken reeds de molen klaar gezet hadden voor de nog niet gearriveerde molenaar.

Het weer was ècht ideaal: genoeg wind en droog weer met af en toe zon en niet koud. Ondanks deze eigenschappen bleken er gaandeweg de dag toch weinig fietsers onder de bezoekers te zijn. En die bezoekers dat waren er niet weinig. Van heinde en verre kwamen de molenaars aangewaaid: van Groningen tot België. Er waren molens die deze toestroom amper konden verwerken. Gelukkig waren het dus veelal collega’s en die weten van wanten!

Niet alleen het bezoek was royaal vertegenwoordigd ook de deelnemende molens kende een ongekende score. Slechts één molen viel uit (Mill). Dit mede dankzij een last-minute actie om de molen in Haps ondanks een actuele restauratie middels noodgrepen toch draaiklaar te hebben!

Amper nagenietend van de succesvolle dag met de enorme opkomst, moesten de molenaars zich al weer voor het volgende evenement opmaken. ‘s Avonds was er een warm en koud buffet in zalencentrum “De Zwaan”, bekend van onze vergaderingen. Ook hier gold weer een grote belangstelling tot ieders grote vreugde. Bijna alle molenaars met aanhang waren aanwezig, maar ook de “relaties” van de vereniging waren van de partij. Aldus ontstond een divers gezelschap wat de sfeer ontzettend gezellig maakte en er mede toe leidde dat nog ver na dit “monster-weekend” eenieder hieraan met prettige herinner-ingen kan terugdenken.

Een woord van dank aan al diegenen die een bijdrage hebben geleverd voor deze dag en/of hun belangstelling hebben getoond, is dan ook zeker op zijn plaats!

De afsluiting van het weekend: een koud en warm buffet in "De Zwaan" te Haps. Op de fotovan links naar rechts Hub van Erve, Harry Kaak en Jan Selten.

Tekst: Don Werts
Foto: Mari Goossens

De Klok Ronddraaien

Tijdens één van de vele 'maaluurtjes' op 'de Hamse molen' werd gesproken over 24 uur malen (of het draaien of malen moet zijn laat ik in het midden). Deze gedachte liet me niet meer los. Een paar keer polsen of zo'n evenement herhaald kon worden. Jan Selten staat er positief tegenover maar het verlossende 'ja' blijft (nog) uit.

Op een zaterdag tijdens het malen, gaat het gesprek wederom over 24 uur malen en wordt het logboek tevoorschijn gehaald. Het blijkt dat de laatste keer op 30 en 31 augustus 1986 is geweest, ruim tien jaar geleden dus. 'Als we het doen moeten we het snel doen zodat de dagen nog lang zijn' mijmert Jan. Het ijzer moet je smeden als het heet is en dus vraag ik: 'zeg maar wanneer'. De principe datum wordt vastgesteld op 1 en 2 augustus en de afspraak is een feit.

Het 'nieuws' verspreidt zich snel en Don Werts meldt dat hij ook van de partij zal zijn. De voorbereidingen worden getroffen. De affiches worden gemaakt, de barbecue wordt samengesteld en de persberichten gaan de deur uit. De week voor het 24 uur malen waait er constant een stevige wind en de weervoorspelling voor zaterdag is windkracht 4 à 5. Hoe dichter de zaterdag nadert hoe minder wind er voorspelt wordt.

Zaterdag blijkt het zo goed als windstil te zijn. Iets voor twaalf worden er vier volle zeilen voorgelegd maar het gevlucht blijft op zijn plaats. De teller staat op 33.048. Hans Heijs heeft voor de drank en de barbecue gezorgd en komt alle spullen netjes afleveren. Rond drie uur komt TV8. Er wordt gefilmd dat Jan het gevlucht aanduwt. Ook wordt er gefilmd bij de meelpijp. De maïs welke Mari en ik er vanaf de steenzolder ingooien valt in grote hoeveelheden in de zak.

Na een interview door Omroep Brabant beginnen de voorbereidingen voor de barbecue. De molenaars verzamelen zich. Het is echt gezellig en iedereen is in een opperbeste stemming. Halverwege de avond komt Hub van Erve ons met een bezoek vereren; het 24 uur malen is ruim bekend.

Het wordt laat en kouder. Mari heeft ondanks dat wij het niet nodig vonden zijn zelf gefabriceerde kachel meegenomen welke nu zijn diensten bewijst. Rond de klok van drie gaan de laatsten naar huis. De wind is in de loop van de avond toegenomen en het gevlucht draait op een mooie snelheid. De teller staat inmiddels op 38.000.

Half vijf komt een collega een bezoek brengen en als ontbijt eten we gezamenlijk erwtensoep. Langzaam komt de zon op. Een fietser komt aanfietsen. Het blijkt Harrie Daverveld te zijn. Achterop zijn fiets heeft hij in een theedoek warme worstenbroodjes verpakt. Zonder iemand tekort te willen doen vind ik dit dus grote klasse; om drie uur naar huis en om zes uur terug met warme worstenbroodjes! Door al deze ondersteuning vliegt de tijd.

Om acht uur is er opeens een vreemd geluid. Snel wordt de vang erop 'gegooid'. Het blijkt dat een schuifijzer kapot is gegaan. Don begint met de reparatie. Hij krijgt hierbij de nodige ongevraagde adviezen van de bekende 'stuurlui aan wal'. Om half negen kan de vang weer worden gelicht en proberen we zelfs even een beetje gebroken maïs te malen. Het wordt drukker met molenaars en ook komen er steeds meer mensen die in de krant over het 24 uur malen hebben gelezen. Om twaalf uur klampen we de zeilen; de teller blijft stil staan op 41.256. Kort praten we nog wat na en gaan dan naar huis. Het is een zeer geslaagde marathon geweest waarbij het enthousiasme en hulp van éénieder karakteriserend was. Over tien jaar weer?

Jos Verberk

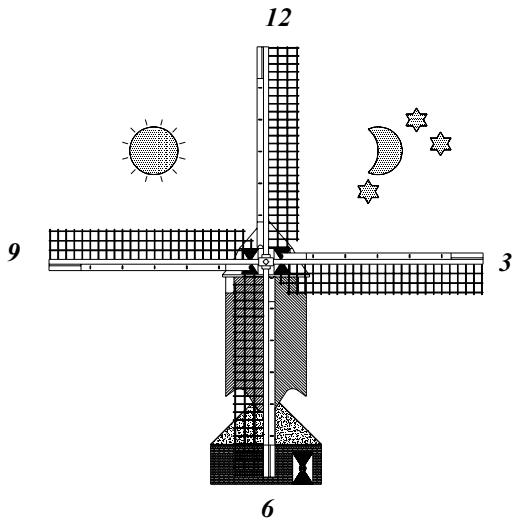

1973 - 1998
De Vooruitgang te Oeffelt

Een Terugblik op 25 jaar "Ploeteren"

Begin juli stond er in de regionale bladen een artikel over de molen De Vooruitgang in Oeffelt. Dit artikel behandelde het feit dat het op 1 juli 1998 25 jaar gelden was dat het plan werd opgevat om tot restauratie van de molen te komen. Het leek de redactie een goed idee om een dergelijk overzicht ook in de Molenvriend te plaatsen. Desgevraagd gaf Theo van Bergen ons de gegevens die nodig zijn om het onderstaande relaas te schrijven.

Tijdens een TV uitzending van Gewest tot Gewest zag Theo een reportage over de restauratie van een molen, die in dezelfde puinhoop verkeerde als de romp in Oeffelt. Hij vraagt zich af waarom daar wel een restauratie en niet in Oeffelt. Hij neemt hierover telefonisch contact op met Monumentenzorg in Zeist, waarbij men hem desgevraagd mededeelde dat de molen niet op de rijksmonumentenlijst voorkomt en derhalve voor financiële steun van Rijkswege niet in aanmerking komt. Verwezen wordt naar de vereniging De Hollandsche Molen (DHM) die zich met dergelijk moeilijke klussen bezig zou houden. Theo komt dan in contact met de heer de Koning, die adviseur is bij DHM. Deze vraagt hem om toezending van alle beschikbare gegevens en foto's.
In 1974 wordt er door Theo contact opgenomen met B&W van Oeffelt. Dit college blijkt gelukkig een groot voorstander voor de restauratie te zijn en vragen om een kostenraming. Vervolgens tracht de Gemeente de molen op de Provinciale Monumenten-lijst te laten plaatsen. Helaas besluit de Provincie, na ingewonnen advies bij een mevrouw, die volgens Theo de molen of romp nog nooit gezien heeft, in een brief van 3 november 1981 negatief. Het bleek duidelijk dat het hier om een financiële kwestie ging.
Er zijn inmiddels 8 jaar verstreken als er een bijdrage binnen komt van de Steenfabriek en de Rabo-bank van in totaal *ƒ* 15000,00. Het Prins Bernhardfonds en Bouwfonds Z.Ned. wachten nog af. Mevrouw Dien Cornelissen pleit alsnog voor de molen bij het Provinciaal bestuur en nu met succes. Echter op voorwaarde dat de molenromp met toegangswegen gekocht worden van de eigenaar Maassen. Onder genot van enkele borreltjes weet de wethouder de romp met 20 are grond te kopen. De restauratie kan nu beginnen.
Inmiddels krijgt de toen nog zelfstandige gemeente Oeffelt in de heer van Casteren een nieuwe burgemeester. Deze wil een opgave van de heer Nienhuis (RDMZ) en een prijsopgave van molen-maker Coppes uit Bergharen. Op 29 maart 1986 komt de prijsopgave voor fase I binnen, waarop de Stichting Oeffeltse Molen wordt opgericht.

Fase I
In maart 1986 komt alles in een stroomversnelling. Een ploeg vrijwilligers bestaande uit Vutters, rooit bomen en knapt de berg op. Binnen ruimt men de duivenmest op die over de gehele oppervlakte zo'n 1,5 meter hoog ligt. Deze vogels waren nu na 30 jaar hun onderkomen kwijt.

Medio mei 1986 wordt er een steiger rond de romp geplaatst en het opknappen c.q. herstellen van muurwerk en voegen kan beginnen. Dit geeft geen kosten voor de Stichting daar alles in opdracht van de Gemeente wordt uitgevoerd.
Van de Provincie komt het bericht dat de gemeente Oeffelt *ƒ* 100.000,00 krijgt voor Stads- en Dorpsvernieuwing. De gemeenteraad doet daar nog eens *ƒ* 100.000,00 bij en de firma Coppes krijgt opdracht fase I uit te voeren.
Op 13 maart 1987 kan de kap al worden geplaatst waarmee fase I zijn voltooiing nadert. De vergadering van 28 maart 1987 gaat over de totale toestand van de restauratie waarbij de heer Nienhuis verslag uitbrengt over het verloop van de werkzaamheden. De firma Coppes ligt voor op het schema. Het inwendige van fase I alsmede het wiekenkruis worden compleet geleverd zodat op 4 april 1987 Gedepu-teerde Brugman uit 's-Hertogenbosch op een feestelijke zaterdag met veel zon en zeer weinig wind de vang kan lichten voor fase I.

Fase II
De Stichting zit echter niet stil en vraagt de firma Coppes een prijsopgave voor fase II te maken. De Stichting heeft inmiddels nog een meevaller; er wordt n.l. geen BTW verrekend. Op 31 december 1989 is er nog een batig saldo van *f* 275,00.

De prijsopgave van de firma Coppes is binnen-gekomen. Realisering van fase II blijkt 1½ ton te gaan kosten. Het Prins Bernhardfonds zegt een subsidie toe van *f* 15.000,00 en het Cultuurfonds BNG *f* 12.500,00. Daarbij komt het Bouw Cultuurfonds nog met een bedrag van *f* 25.000,00. Het resterende bedrag neemt de gemeente Oeffelt voor haar rekening. Ondertussen is de firma Coppes in haar werkplaats bezig met het maken van wielen, rondsels etc.

Op de vergadering van 8 juli 1993 wordt o.m. gesproken over het buiten schilderwerk, aanplant, inrichting van het terrein, de officiële opening en beëindiging van de bestuurlijke zelfstandigheid en overdracht van de molen aan de gemeente Boxmeer waartoe de gemeente Oeffelt in verband met de gemeentelijke herindeling gaat behoren.

Eind december, om precies te zijn 22 december 1993 opent de Commissaris van de Koningin van de Provincie Noord-Brabant, de heer Houben, de molen door het lichten van de vang. In tegenstelling tot fase I was het nu een winderige dag met veel regen (zie Molenvriend nr. 23)

Er moet nu slechts nog wat kruimelwerk aan de molen gedaan worden, de rest is compleet. Daarna volgt zoals gebruikelijk de steeds terugkerende onderhoudsbeurten.
Terugkijkend op ± 20 - 25 jaar ploeteren voor de molen wil Theo van Bergen alle vrijwilligers en alle anderen die hierbij geholpen hebben nogmaals hartelijk danken.

Tot besluit willen wij van de redactie hieraan nog toevoegen dat Theo van Bergen voor zijn "ploeteren" in de vergadering van de Hollandsche Molen op 2 maart 1991 van de Stichting Molengiftenfonds de jaarprijs voor Vernuft en Volharding heeft ontvangen.
Voorts is hij op 25 mei 1980 op de "Desiree " te Meegen geslaagd voor vrijwillig molenaar en heeft sindsdien een 10-tal vrijwilligers opgeleid. Ook hiervoor danken wij Theo van harte en hopen dat hij nog lang in staat mag blijven zijn werkzaamheden als molenaar en instructeur uit te voeren.

De Redactie

Mijmeringen

Even wat informatie wegbrengen naar de secretaris van Molenstichting De Hoop. Met de fiets over het viadukt van de A73 in de richting van Vianen. De kruising over en na een paar minuten zie je hem staan, de romp van molen De Hoop, maar zo oneerbiedig mogen wij hem niet aanduiden want hij valt wel degelijk onder de categorie molens. Veel binnenwerk zit er nog in hoewel niet allemaal bruikbaar, de roeden met toebehoren ontbreken, de onderdelen van de kap zijn in Beers opgeslagen op de werf van de gemeente Cuijk, die na de gemeentelijke herindeling verantwoordelijk is geworden voor het behartigen van de belangen van deze schors- en korenmolen. Het was inderdaad eens een schorsmolen, later omgebouwd tot een korenmolen met twee steenkoppels voor graan, de openingen voor de stofuitlaat zijn nog steeds duidelijk afgetekend. De hele stelling zal uiteindelijk ook nieuw gebouwd moeten worden. En wel een stelling met kraaiepoten, dus geen steunen op de rompmuur maar staanders op de grond met twee omhoogstaande korbelen, het geheel duidelijk voor te stellen als kraaiepoten.

De molen ligt op een soort pleintje gevormd door drie woonhuizen en een schuur. Van de Besselaar met naturel stenen woonhuis en schuur, de familie Thiels in het witte en de familie Terra in het lichtgele huis. De molen overvalt je eigenlijk een beetje en je vraagt je af waarom hij in de loop der tijd niet gerestaureerd is. Het is al een hele tijd geleden dat hij in een goede staat verkeerde en dat er intensief mee gewerkt werd. De laatste eigenaar van de Besselaar heeft er niet zo veel mee kunnen malen. Toen hij hem in 1959 kocht van molenaar Louis Thiels mankeerde er het een en ander aan en een jaar later moest het hekwerk verwijderd worden in verband met een gevaarlijke

situatie voor het passerende verkeer. En zo kwam het van kwaad tot erger en verdwenen ook de roeden, de stellling en uiteindelijk ook nog de kap. Verschillende onderdelen van de kap zijn niet direkt te gebruiken op de oorspronkelijke plaats omdat ze plaatselijk vermolmd of verrot zijn maar er kunnen dan weer andere onderdelen van gemaakt worden.

Een mooie tekening en een gedegen bestek is opgezet door de heer Paul Groen in de tijd dat deze in dienst was bij molenmaker Beijk in Afferden. Dit materiaal zal gebruikt worden bij de restauratie waarvan het de bedoeling is dat deze in het jaar 2003 zal plaatsvinden. Nu de restauratie van De Hoop op de Provinciale restauratielijst is opgenomen voor dat jaar hebben wij ook goede hoop dat de restauratie uiteindelijk een feit zal worden. We zullen aan de slag moeten om voor dat jaar het niet subsidiabele bedrag van een kwart miljoen gulden op de plank te krijgen. We zullen alle fondsen, bedrijven en alle andere kanalen moeten aanboren om het bedrag bijeen te vergaren en dat is geen eenvoudige zaak. Wij houden dan ons ook aanbevolen voor goede gedachten, methoden, slimmigheden en allerlei soorten bijdragen om dit alles over de komende periode van vier jaren voor elkaar te krijgen.

Ook was er al een kaper op de kust in de vorm van een gegadigde welke van zins was om de molen De Hoop van de gemeente Cuijk over te nemen. Het was de bedoeling om het geheel tot woonhuis te verbouwen en om het straks toch als een compleet monument te laten funktioneren. Het ging allemaal niet door want de Molenstichting De Hoop en de voormalige eigenaar van de Besselaar stonden natuurlijk op hun achterste benen want dit was toch wel het laatste wat er zou moeten gebeuren. Tijdens de afgelopen Beers Best manifestatie is er begonnen met het verzamelen van handtekeningen waarbij de mensen vrijblijvend hun adhesie konden betuigen met betrekking tot de restauratie van molen De Hoop aan de Leuvert in Beers. Het is de laatste molen in het Land van Cuijk welke nog zo ingrijpend gerestaureerd dient te worden. Het restaureren is nog wat ver weg maar de gemeente Cuijk staat in principe positief hier tegenover alleen de komende tijd wil men wel ervaren dat Molenstichting De Hoop de kar gaat trekken met betrekking tot de 40% van de kosten welke uiteindelijk uit onze richting moet komen. Het hele restauratie-concept van molenmaker Beijk wordt door de Gemeente Cuijk ter evaluatie naar De Rijksdienst voor de Monumentenzorg verzonden, een evaluatie welke zowel het bouwplan als de kosten betreft welke hiermede gemoeid zijn. We zijn erg benieuwd wat deze instant over het plan te vertellen heeft, in hoeverre zij akkoord gaat met het bouwplan en de financiële benadering van de restauratie van de verschillende afzonderlijke onderdelen.

Zo rondkijkend valt de biotoop ook niet direkt mee want aan alle kanten priemen de boomkruinen hoog op. Over vier jaar zijn ze nog wat hoger en zal het wellicht nog meer burenpijn kosten om het snoeigereedschap ter hand te nemen maar wie weet misschien gaat het na het jaar 2000 een stuk beter met de molenbiotopen. Een nieuwe eeuw geeft ook weer nieuwe kansen, of hebben onze molens ook met een millenium-probleem te maken?

Ik loop nog een rondje om de muur, mij hierbij realiserend dat het destijds in de bedoeling lag om een opslagruimte net als bij de Jan van Cuijk rondom deze muur op te trekken. Het is er allemaal niet van gekomen netzomin als de grote restauratie zelf. Ik vervolg mijn weg naar een ander soort molengebeuren want in de Beerse wijk De Vang schuif ik wat informatie in de brievenbus van een collega. Het vangsysteem schijnt niet goed te werken, de enveloppe valt in de gang op de grond. Tijdens de terugweg passeer ik de molen wederom. Hij staat daar echt wel mooi op dat tipke en straks over enkele jaren zal hij daar hopelijk zijn werkplek teruggevonden hebben.

Ben Verheijen

Aan de Licht

Enige jaren geleden werd in De Molenvriend een rubriek gestart onder de naam "Achter de (Molen)Coulissen", waarbij het de opzet was om door middel van interviews de vrijwillige molenaars per molen in het Land van Cuijk voor het voetlicht te halen. Helaas is deze rubriek tijdelijk in een impasse geraakt.

Met ingang van dit nummer willen wij een soortgelijke rubriek starten, zij het nu toegespitst op één enkele persoon in de regionale molenwereld. Onder de titel "Aan de Licht" stelt een lid of nieuw lid daartoe aangezocht door de redactie zich middels deze rubriek aan de lezers van De Molenvriend voor. De spits zal afgebeten worden door vrijwillig molenaar in opleiding Jos Verberk.

Jos Verberk

Alweer enige tijd geleden vroeg Mari Goossens of ik een stukje over mijzelf wilde schrijven. Bij deze. Geboren en getogen ben ik in Cuijk en sinds zeven jaar woon ik in de Koperwiek (wijk Luneven) te Boxmeer.

Ik werk bij Philips Semiconductors in Nijmegen. Op het terrein staan vijf fabrieken voor de fabricage van halfgeleiders ('chips'). Ik heb daar een dubbele functie: ik geef leiding aan een aantal technici voor het onderhoud van machines en werk als procestechnoloog van een deelproces van de halfgeleiderfabricage.

Na 'de Hamse molen' ben ik nu wekelijks op de molen van Katwijk te vinden met Peter Simons als gastgevend molenaar.

Nu ik aan de opleiding begonnen ben vragen veel mensen: 'waarom molens als hobby'. Het antwoord moet ik schuldig blijven; ik denk dat het te maken heeft met de fascinatie voor de optredende krachten. Het horen en voelen van de wind, het gevlucht (dit niet voelen als 't even kan) en natuurlijk het maalgoed.

Een andere reden is wellicht dat de hobby een groot aantal raakvlakken heeft met andere hobby's, waar mensen die je ontmoet weer hun eigen specialisme in hebben ontwikkeld. Het weer, schiemanswerk, hout maar bijvoorbeeld ook welke bijzondere planten er rondom de molen groeien.

Naast deze zaterdag besteding en het vaak gaan bezichtigen van molens op zondag fotografeer ik veel en reis graag. Deze laatste twee hobby's zijn overigens goed te combineren met molens. Bij de laatste vakantie naar IJsland is het vanwege de afstand en de duur van de vakantie onmogelijk geweest de enige complete windmolen, welke op het eiland Vigur in het noordwestern van IJsland staat, te bezoeken. (Robbert Verkerk was overigens beter op de hoogte van het bestaan van deze molen dan menig IJslander). In Reykjavík hebben we een dag besteed aan het zoeken naar informatie over de molens welke hier hebben gestaan. In het National museum weet de directeur iets te vertellen en in de universiteitsbibliotheek is ook het een en ander te vinden.

Voor de geïnteresseerden: er hebben twee molens in Reykjavík gestaan. De 'Hólavallarmyllan' was een standardmolen en stond in het gebied Hólavallartún (nu Garðastræti 41, ter hoogte van Hávallagata). En in de Bankastræti ter hoogte van huisnummer 7 stond een stellingmolen welke tot 1902 werd bewoond door een Franse fotograaf.

Met de molens van IJsland wil ik dit stukje eindigen en... tot op de molen!

Molens in de Regio

De Vooruitgang te Oeffelt

Leerling Ger Smits uit Ravenstein is bij Theo gestart met de vervolgopleiding. Zij zijn begonnen met de theorie wat tegenwoordig een hele kluif is. Achteraf blijkt het dak van de vroegere motorruimte toch niet helemaal waterdicht te zijn. Het is wachten op een grote schilderbeurt welke door molenmaker Coppens uitgevoerd zal worden in week 39 van dit jaar. Het adviesburo ADVIN uit Oss is bezig met na te gaan wat er zo allemaal aan de molen gedaan moet worden. Hier zijn overigens ook de molens van Beugen en Rijkevoort bij betrokken. Het bestuur van onze vereniging heeft met de firma Hendriks de leverantie van maalgoed geregeld. Dit wordt onder in de Vooruitgang opgeslagen en kan daar door de molenaars opgehaald en na maling teruggebracht worden. Het maalgoed wordt door de firma Hendriks gehaald en gebracht.

De Bergzicht te Gassel

Molenaar Jan van Haren is begonnen met het vervangen van de toegangsdeur van de Bergzicht. In de toekomst moet deze naar binnen draaien wat nu niet het geval is. Momenteel is dit een vierkante deur maar in de toekomst wordt dit een afgeronde deur want hij is van plan om onder het betondek van de belt een welving aan te brengen in navolging van de welving in de originele entree van deze molen. De biotoopwachter heeft namens de molenaar een brief naar de Stichting Brabants Landschap geschreven. Het onderwerp gaat over het bijhouden van de aanplant langs de weg van Cuijk naar Grave ter hoogte van molen de Bergzicht. Het betreft het plannen van onderhoud met betrekking tot de windvang en het zicht op de molen.

De Stellingmolen te Katwijk

Over deze molen zijn geen bijzonderheden te melden. Op dit moment loopt molenaar Jos Verberk hier stage.

De Heimolen te Sint Hubert

Deze molen kan al ongeveer een half jaar niet meer draaien ten gevolge van een breuk in het linker voeghout. Molenmaker Beijk heeft de tempelbalk vernieuwd en tevens naast het gebroken voeghout ook een soort tempelbalk gelegd. Voor de complete restauratie heeft de molenmaker een begroting bij de gemeente Mill ingediend. Momenteel is door het gebroken voeghout de windpeluw ongeveer 10 centimeter gezakt. Het is gebleken dat de staart ook niet al te best meer is.
Eind augustus heeft er een vergadering plaats-gevonden met de gemeente Mill over de Heimolen waarbij mensen van onze vereniging, molenaar Harry Daverveld en wethouder Berends van de gemeente Mill aanwezig waren. Hieruit bleek dat men druk doende is geld vrij te lrijgen voor een snelle start van het meerjarenprogramma. Als eerste jaar van dit programma zullen de grote zaken aangepakt worden (vervanging voeghout, staart, etc.). Tevens is gebleken dat met de door Beijk aangebrachte noodoplossing gerust gedraaid kan worden, wat natuurlijk door de molenaar meteen is aangegrepen.
Onlangs heeft men de kap en het kruiwerk schoongemaakt en er bleek een volle zak bouwmateriaal van vogelnesten uit te komen.

De Jan van Cuijk te Cuijk

Momenteel volgt Twan Zijlmans het tweede gedeelte van zijn opleiding tot vrijwillig molenaar op deze molen. Harrie Kaak heeft het eerste gedeelte voltooid en is naar de Hamse Molen vertrokken. Molenmaker Beijk is danig aktief geweest op de Jan van Cuijk. Het bovenwiel, het spoorwiel en de steenschijf zijn opnieuw uitgelijnd en van nieuwe wiggen voorzien. Het luiwerk is bijna kompleet vervangen, het gaffelwiel nu eens voorzien van smeedstalen gaffels (één is er al afgebroken), de slijtplanken van de luitafel, de balans-ophanging en het hele touwwerk. Het omlooptouw is van dik manillatouw hetgeen wat lastig te hanteren is. Het stuurtouw is van kunsttouw hetgeen te vervangen is door via natuurlijke weg verkregen materiaal. Verder heeft de molenmaker het buikstuk van de vang vernieuwd. Geweldig sterke stalen buizen voor de hemelwater-afvoer zijn nu gemonteerd. Deze kunnen alleen nog van de muren losgetrokken worden, voor de rest lijken ze onverwoestbaar hetgeen we maar zullen hopen want de kunststof voorgangers werden reeds een zestal malen door vandalen vernield. De zes vernielde ruiten van het raam aan de oostzijde zijn met toepasbaar plexie-glas ge-

repareerd maar met siliconen kit ingezet, een monument als een molen onwaardig. Zichtbare stukken siliconenmateriaal zijn door de molenaar weggesneden terwijl de sponningen nog met stopverf opgevuld dienen te worden. De recreatieve tafels en banken zijn ook weer van een nieuw verflaagje voorzien. De Jan van Cuijk is zodoende in een redelijke staat en bij voldoende wind wordt er regelmatig koren mee gemalen.

De Korenbloem en de watermolen te Oploo

Met betrekking tot de behandeling van de windmolen en de watermolen tegen de bonte knaagkever dient er door de molenmaker een aanvullende offerte gemaakt te worden. De trap en de balustrade van de Korenbloem zullen vernieuwd worden. Vandalen zijn overigens al bezig geweest met het afbreken van de trapleuning. Rond de molens worden evenementen gehouden zoals de kermis en het Froeftival, een muziekgebeuren. Praktisch elke week wordt er met de windmolen koren gemalen. Dit maalgoed wordt betrokken van de firma Havens in Maashees.

De Hoop te Beers

Deze molen is door de Provincie Noord Brabant definitief op de restauratielijst geplaatst en deze restauratie staat gepland voor het jaar 2003. Tijdens de afgelopen vergadering met de gemeente Cuijk is gebleken dat men zeer welwillend tegenover een restauratie staat maar dat Molenstichting De Hoop zal moeten tonen om het niet subsidiabel bedrag van ongeveer een kwart miljoen gulden via diverse akties en kanalen binnen te kunnen krijgen. De gemeente Cuijk dient het hele concept van de restauratie zoals het door molenmaker Beijk is ontwikkeld aan De Rijksdienst voor de Monumentenzorg voor een analyse te overhandigen. Dit betreft zowel het bouwconcept als het totaal aan kosten wat met deze restauratie gepaard gaat. Inmiddels is de stichting tijdens een Beers Best manifestatie begonnen met het verzamelen van handtekeningen van mensen welke de restauratie-plannen steunen. Het verkleinen van de molentekening - opgezet op een kalk van A1 formaat - naar A4 formaat bleek geen gemakkelijke opgave. Voor publikatie is in het algemeen een A4 formaat nodig van een behoorlijke printkwaliteit.

De Martinus te Beugen

Namens Beijk Molenbouw heeft een voegersbedrijf het te voegen oppervlak van de molenromp bekeken en opgemeten. Het is ook de bedoeling dat de nieuwe korte schoren welke ook al een hele tijd bij de molen aanwezig zijn deel uit gaan maken van het staartwerk. Ook voor deze molen heeft het buro ADVIN een rapport opgesteld om te bezien wat er allemaal voor het beschikbare geld gedaan kan worden. Bij de bespreking tussen de gemeente Boxmeer, de molenmaker en het ADVIN waren de betrokken molenaars Frits Harteman en Hans Heijs niet uitgenodigd. Bij de voorbespreking tussen de gemeente en het ADVIN waren de molenaars wel uitgenodigd en hebben zij de urgentie van de op te lossen zaken aangegeven. Het is momenteel niet meer zo duidelijk waar de molenaars met hun klachten naar toe moeten, naar de betrokken ambtenaar van de gemeente of naar het buro ADVIN? Het ADVIN is een adviesorgaan voor gemeenten en opereerde destijds onder de naam Gemeentewerken Land van Cuijk. Enkele weken geleden schoof een roede door de askop heen en weer als gevolg van losse wiggen. In samenwerking met leerlingen en bezoekende molenaars heeft men de wiggen op een zaterdagmorgen weer vastgezet.

De Korenbloem te Mill

De kap van de molen zal dit jaar nog door de firma Beijk waterdicht gemaakt worden. Wellicht kan er in 1999 al begonnen worden met de restauratie. De beschikking van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg is reeds binnen.
In overleg met de eigenaar gaan we als vereniging alvast toekomstplannen maken voor deze molen.

De Luctor et Emergo te Rijkevoort

Naast de molen te Oeffelt en Beugen is dit de derde molen waar het ADVIN mee bezig is. Men heeft al door laten schemeren dat restauratie van deze molen eigenlijk zinloos is wanneer er niets aan de biotoop van deze molen wordt gedaan. Ook dienen de ijzeren balken onder in de molen te verdwijnen en moeten de staart en de kruibok vernieuwd worden. Het ligt in de bedoeling dat de steen door de molenaars opnieuw gescherpt wordt en dat alles van het maalwerk nagekeken wordt. Men is van plan om in de toekomst meer te gaan malen. Het afkappen van de muur van de maalzolder blijft voorlopig even liggen, het steenkoppel moet eerst in Oktober klaar zijn.

De Hamse Molen te Wanroij

Deze molen zal behandeld worden tegen de bonte knaagkever en de kruipalen zullen vernieuwd worden. Verder wordt het dak dicht gemaakt en de staart en de achterzoom met dakleer bekleed. Alle voorkomende rotte planken worden vervangen. De roedwiggen worden ook vervangen. Destijds werden oude roedwiggen gebruikt maar dat bleek op langere termijn geen succes op te leveren.
In april vierden Jan en Alie Selten hun 25-jarig huwelijk. Ter gelegenheid hiervan heeft een aantal molenaars De Hamse Molen "mooigezet".
Het nachtmalen in augustus leverde veel belang-stelling op. Tot half drie ‘s nachts waren er nog 15 mensen op de molen en om 5 uur ‘s morgens kwamen de eerste weer de trap op geklommen. In het begin was er weinig wind, later echter meer zodat er regelmatig met de molen gedraaid kon worden. Het malen van graan was tijdens dit nachtmalen echter niet mogelijk. In totaal heeft het gevlucht tijdens deze aktie ongeveer 6000 omwentelingen gemaakt.

De Mariamolen te Haps

Molenaar Peters heeft te kennen gegeven zijn molenaarsschap op de Mariamolen te beëindigen. De nieuwe molenaar en toezichthouder is nu Don Werts. Gedurende dit jaar is de molen in fasen gerestaureerd. Daarbij zijn zowel het boven- en ondertafelement van het zeskant vervangen. Ook is er een nieuwe staart geplaatst. Daarbij kwam echter de zeer slechte toestand van de lange spruit aan het licht. Deze zal op korte termijn vervangen worden door een stalen exemplaar.
Omdat de molen voorlopig niet te kruien is, heeft molenmaker Beijk het gevlucht op het westen gezet zodat er vanuit die richting gedraaid kan worden.
Verder moet er nog nieuwe zijlarmen gemonteerd worden, het lussentouw verstoken en de hele molen van binnen grondig schoongemaakt worden. Voor het schilderwerk is er door de onverwachtse uitgave ten behoeve van de lange spruit geen geld meer over zodat Don het plan heeft opgevat om dit zelf met hulp ter hand te nemen.

Een verlate foto van de opening van de "hut" in De Heimolen te Sint Hubert in december 1997. De molenaars hebben hiervan tijdens de lange winter dankbaar gebruik gemaakt. Op de foto overhandigt Don Werts de sleutel aan molenaar, architect en aannemer Harry Daverveld.

(advertentie)

van Eeten & Reijs Notarissen
Lid s.w.v.
Land
van Cuijk

(advertentie)

BEIJK
molenmakers
houtrestaurateurs

Beijk Molenbouw BV
Rimpelt 15a
5851 EK AFFERDEN
tel. 0485-531910
fax 0485-532305

(advertentie)

Als je vooruit wilt in de veehouderij,
kom dan eens met Hendrix praten.

Natuurlijk moet uw voerleverancier verstand hebben van voer. Maar hij moet ook met verstand van zaken kunnen meepraten over huisvesting, gezondheid, bedrijfsontwikkeling en milieu. Want uw bedrijfsresultaten hangen van veel meer af dan van voer alleen.
De Legpluimveegroep durft verder te kijken dan het voer dat zij leveren. Zij hebben een praktische kijk op hoe je een boerenbedrijf gezond kunt houden, nu én in de toekomst. Dat wordt des te belangrijker nu het er steeds meer om draait om de kosten te beheersen.

Hendrix
Legpluimveegroep
Hoofdstraat 4
6598 AD Heijen
telefoon 0485-490777
a Nutreco company